

چگونگی حسابرسی اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده موضوع ماده (3) قانون تسهیل تکالیف مودیان جهت اجرای قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان بابت دوره مالیاتی چهارم سال 1402 و دوره های مالیاتی بعد

شماره 200/60755-د

تاریخ 1403/08/16

ادارات کل امور مالیاتی

پیرو اعلام فهرست مودیان منتخب برای حسابرسی اظهارنامه دوره مالیاتی چهارم سال 1402 در تاریخ 30 مهرماه سال 1403 در سامانه عملیات الکترونیکی سازمان، ضروری است ادارات امور مالیاتی در حسابرسی اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده موضوع ماده (3) قانون تسهیل تکالیف مودیان جهت اجرای قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان بابت دوره مالیاتی مذکور و دوره های مالیاتی بعد نسبت به رعایت موارد ذیل اهتمام نمایند:

1- حسابرسی تمامی اقلام اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده و کلیه فعالیت های مودیان انتخاب شده در اجرای تبصره ماده (14) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1400، اعم از صورت حساب های الکترونیکی فروش و خرید در سامانه مودیان و یا خارج از سامانه مذکور با رعایت مقررات امکان پذیر می باشد. چنانچه متعاقبا برای این مودیان به موجب اسناد و مدارک بدست آمده یا اطلاعات استخراج شده از پایگاه های اطلاعاتی سازمان متبوع، کم ابرازی فروش یا بیش ابرازی اعتبار مودی احراز شود، مدارک مذکور قابل رسیدگی بوده و مالیات و عوارض ارزش افزوده و جرائم متعلقه وفق قانون مالیات بر ارزش افزوده و مقررات مربوط مطالبه خواهد شد.

مالیات و عوارض خرید معاملات نسبه که بر اساس صورتحساب های الکترونیکی صادره در سامانه مودیان به تأیید طرفین رسیده است، در دوره مالیاتی ثبت پرداخت، به عنوان اعتبار مالیاتی مودی محسوب و وفق مقررات موضوعه از جمله مفاد تبصره های ماده (8) قانون مالیات بر ارزش افزوده قابل کسر، تهاتر یا استرداد حسب مورد می باشد.

2- حسابرسی اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده مودیانی که در فهرست موضوع بند (1) نمی باشند، صرفا ناظر بر کلیه موارد ابرازی مندرج در جداول اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده تسلیمی از قبیل تسهیم اعتبار موضوع جدول (ج)، فیلدهای ستون خارج از سامانه مودیان، ردیف تعدیلات، اصلاح ردیف اطلاعات درگاه های بانکی و دستگاه های کارتخوان/pos، صادرات، یارانه های دریافتی که مودی اقدام به تکمیل، تغییر و تعدیل نموده است و همچنین مبلغ بستانکاری انتقالی از دوره قبل و یا مواردی که مودیان الزام به ابراز داشته اند می باشد. لیکن رسیدگی به اطلاعات مندرج در ستون بارگذاری شده از سامانه مودیان، صرفا با رعایت ماده (9) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان مجاز است.

ادارات امور مالیاتی موظفند پس از بررسی مدارک و مستندات بدست آمده، در صورت احراز تخلف در خصوص اطلاعات مندرج در سامانه مودیان، مراتب را از طریق کارپوشه به اطلاع مودی برسانند. چنانچه مودی موارد مزبور را پذیرفته و آنها را در کارپوشه خود در سامانه مودیان ثبت یا اصلاح کند، صرفا از این بابت مشمول جریمه های

موضوع ماده (22) قانون یاد شده خواهد شد و در صورتی که مودی، تمام یا بخشی از موارد را نپذیرفته و از ثبت یا اصلاح آنها در سامانه مودیان امتناع کند و یا دلایل ارائه شده توسط مودی مورد پذیرش اداره امور مالیاتی واقع نشود، اداره امور مالیاتی مراتب را با اسناد و مدارک مثبت به هیأت حل اختلاف مالیاتی (موضوع ماده 9 قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مودیان) ارجاع می دهد. در صورت تأیید تخلف توسط هیأت مزبور، اداره امور مالیاتی می تواند نسبت به حسابرسی کلیه صورت حساب های داخل سامانه مربوط به دوره های مالیاتی سال تخلف مطابق بند (1) اقدام نماید. علاوه بر این، مودی متخلف مشمول جریمه های موضوع ماده (22) قانون مزبور نیز خواهد بود.

3-1- چنانچه مودی با ادعای صدور صورتحساب های تکراری یا با مبلغ اشتباه در سامانه مودیان و متعاقب آن عدم ابطال صورت حساب های اشتباه و یا صدور صورتحساب ابطالی و عدم تأیید آن توسط خریدار در همان دوره و یا اعتبار لحاظ نشده برای خریداران بابت صورت حساب های الکترونیکی خرید با برچسب عبور از حد مجاز و یا اعتبار لحاظ نشده بابت واردات، فیلد مربوط را در جدول (ه) تکمیل نموده و موجب کاهش مالیات بر ارزش افزوده اظهار شده باشد، ضمن بررسی صورت حساب های ارجاعی (ابطالی، اصلاحی، برگشت از فروش) در سامانه مودیان و مستندات مربوط، چنانچه مودی به اشتباه، پرداخت مالیات بر ارزش افزوده را به تأخیر انداخته باشد، ضمن مطالبه مالیات و عوارض متعلقه، جرائم مربوط نیز از زمان انقضای مهلت پرداخت مالیات و عوارض متعلقه برای آن دوره، محاسبه و مطالبه شود. در اجرای این بند معاونت فناوری های مالیاتی می بایست دسترسی لازم به اطلاعات اظهارنامه مسترد شده و صورتحساب های الکترونیکی ارجاعی مربوط به اطلاعات مندرج در جدول (ه) را برای ادارات امور مالیاتی فراهم نماید. بدیهی است در صورتی که تکمیل جدول (ه) از حیث رفع مغایرت های سایر ردیف های اظهارنامه بوده و در میزان مالیات نهایی موثر نباشد، مطالبه مالیات و جریمه از این حیث موضوعیت نخواهد داشت و ادارات امور مالیاتی می بایست نسبت به تعدیل درایه های مربوط اقدام نمایند.

3-2- در صورتی که تکمیل جدول (ه) اظهارنامه مسترد شده حسب مستندات ارائه شده منطبق به واقع باشد و مودی مالیات متعلق را تا انقضای مهلت استرداد اظهارنامه دوره بعد (بهار 1403) پرداخت و یا نسبت به ترتیب پرداخت آن اقدام نموده باشد، در صورت تعلق جریمه ادارات امور مالیاتی موظفند در اجرای ماده (191) قانون مالیات های مستقیم ترتیبی اتخاذ نمایند تا جریمه تأخیر در پرداخت مورد بخشودگی قرار گیرد.

4- حسابرسی اطلاعات مالی واصله از طریق درگاه های بانکی و دستگاه های کارتخوان/pos مندرج در اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده با رعایت موارد ذیل انجام پذیرد:

الف) مأموران مالیاتی می بایست در خصوص مودیانی که عموماً جمع مبالغ واریزی به دستگاه کارت خوان و یا درگاه پرداخت اینترنتی، جزء درآمد آن ها قلمداد نمی شود (مانند مشاوران املاک و نمایشگاه داران اتومبیل) و مبالغ مذکور را در ستون خارج از سامانه کسر نموده باشند، با بررسی اسناد و مدارک مثبت و با استفاده از سایر روش های حسابرسی نسبت به بررسی تعدیل ارقام مزبور توسط مودی اقدام نمایند. چنانچه عدد مکسوره منطبق بر واقع نباشد، مالیات و جرائم متعلقه مربوط به ما به التفاوت فروش کالا و خدمات مشمول، مطالبه شود.

ب) چنانچه مودی فروش توأمان کالا و خدمت معاف/مشمول و یا مشمول با نرخ های متفاوت داشته باشد و نسبت به کاهش خالص فروش کالاها و خدمات مشمول متکی به دستگاه کارتخوان و یا درگاه پرداخت اینترنتی اقدام نموده باشد (مانند عمده فروشان مواد غذایی، رستوران ها، طلافروشان) و مبالغ مکسوره را به سایر ردیف های فروش کالا و خدمت با نرخ های متفاوت منتقل کرده باشد، وفق بند الف اقدام شود.

ج) چنانچه مودی نسبت به وصول مبلغ صورتحساب فروش نوع (1) یا (2) از طریق دستگاه های کارتخوان بانکی یا درگاه پرداخت اینترنتی اقدام نماید، به منظور جلوگیری از مطالبه مالیات بر ارزش افزوده مضاعف ناشی از همپوشانی اطلاعات بارگذاری شده، موضوع مورد رسیدگی واقع شود.

5- با عنایت به مفاد ماده (7) قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان و مفاد تبصره (3) ماده (6) قانون تسهیل تکالیف مودیان جهت اجرای قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان، چنانچه مودی نسبت به صدور صورتحساب در سامانه مودیان و یا سایر سامانه ها از قبیل سامانه جامع تجارت ایران و سامانه ثبت الکترونیکی معاملات نفتی (ثامن) اقدام و متعاقب آن فهرست معاملات مزبور را از طریق سامانه فهرست معاملات موضوع ماده (169) قانون مالیات های مستقیم ارسال و یا مجدداً از این بابت صورتحساب الکترونیکی در سامانه مودیان صادر نموده باشد، مراتب از حیث عدم احتساب خرید/فروش مضاعف مدنظر قرار گیرد.

6- چنانچه مودی نسبت به انتقال ارزش صادرات از ردیف تایید نشده بارگذاری از سامانه به ردیف تایید شده خارج از سامانه اقدام نموده باشد، صرفاً از حیث احراز فعالیت صادراتی به منظور اعمال قوانین مرتبط از جمله مفاد ماده (10) قانون مالیات بر ارزش افزوده مورد رسیدگی قرار گیرد. شایان ذکر است مطالبه جرائم موضوع ماده (22) قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان در خصوص صورتحساب های الکترونیکی صادرات تایید نشده ثبت شده در سامانه مودیان موضوعیت ندارد.

7- در اجرای مفاد تبصره (2) ماده (10) قانون مالیات بر ارزش افزوده، استرداد مالیات و عوارض خرید برای صادرات مواد خام و مواد اولیه تولید که در فهرست مربوط به ماده (141) قانون مالیات های مستقیم، ذکر شده اند ممنوع است. چنانچه مودیان به تولید و عرضه توامان مواد مذکور و سایر کالاها در داخل کشور و یا صادرات آن ها اشتغال داشته باشند، مالیات های پرداخت شده در مرحله خرید از طریق روش تسهیم یا تخصیص حسب مورد (همانند عرضه توأم کالای مشمول و معاف) قابل محاسبه می باشد. آن قسمت از مالیات و عوارض پرداختی مودیان که طبق مقررات قانون مذکور قابل تهاتر یا استرداد نیست، در اجرای مفاد تبصره (5) ماده (8) قانون یاد شده به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی موضوع قانون مالیات های مستقیم محسوب می شود.

8- در معاملات نسبه که در سامانه مودیان به تأیید طرفین رسیده است، وفق مفاد تبصره (2) ماده (4) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مطالبه مالیات بر ارزش افزوده در دوره مالیاتی وصول وجه معامله انجام خواهد شد. بدیهی است در صورت احراز وصول وجه معاملات نسبه در هر دوره مالیاتی علی رغم عدم ثبت دریافت آن در سامانه مودیان، مالیات بر ارزش افزوده معاملات مورد نظر از فروشنده قابل مطالبه و وصول می باشد. فروشنده مجاز است پس از دریافت ثمن معامله و مالیات و عوارض فروش های نسبه، پرداخت مالیات و عوارض مزبور را تا زمان انقضای مهلت استرداد اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده دوره پرداخت، به تأخیر بیندازد.

9- چنانچه خریدار به علت عبور از حد مجاز فروشنده نسبت به رد صورتحساب الکترونیکی صادره اقدام و مبلغ خرید مذکور را در ستون خارج از سامانه درج نموده باشد، با عنایت به ماده (6) قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان اعتبار مالیاتی خرید مذکور قابل پذیرش نمی باشد.

10- با عنایت به مفاد بند (ج) ماده (1) قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان صرفاً صاحبان مشاغل و اشخاص حقوقی موضوع فصل های چهارم و پنجم باب سوم قانون مالیات های مستقیم، با رعایت قانون تسهیل تکالیف جهت اجرای قانون مذکور ملزم به صدور صورتحساب الکترونیکی هستند. بنابراین اشخاص حقیقی دارای فعالیت کشاورزی موضوع ماده (81) قانون مالیات های مستقیم الزامی به صدور صورتحساب الکترونیکی ندارند.

11- با عنایت به مفاد تبصره (2) ماده (14) مکرر قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان الحاقی طبق ماده (8) قانون تسهیل جهت اجرای قانون مذکور در خصوص اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل که کالا و خدمت با نرخ یکسان مالیات و عوارض ارزش افزوده عرضه و یا ارائه می نمایند، رسید دستگاه کارتخوان تا پایان سال 1404 به عنوان صورتحساب الکترونیکی تلقی می شود.

12- با عنایت به مفاد تبصره (3) بند (الف) ماده (26) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید کالاهای نفتی که به عنوان مواد اولیه اصلی توسط واحدهای تولیدی استفاده نشده است، به عنوان اعتبار مالیاتی لحاظ نشده و قابل استرداد یا تهاتر نمی باشد. در چنین مواردی مودیان مشمول این حکم می بایست مالیات و عوارض پرداختی خود در این رابطه را از طریق ردیف تعبیه شده در جدول (ج) اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده از «جمع مالیات و عوارض ارزش افزوده خرید یا واردات کالاها و خدمات» کسر نمایند. بنابراین ادارات امور مالیاتی می باید در هنگام رسیدگی، نسبت به عدم پذیرش اعتبار مالیاتی مستنکفین از این حکم قانونی و مطالبه مالیات و عوارض و جرائم مربوطه اقدام نمایند.

سید محمدهادی سبحانیان

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

